

Романс

Л. Матвійчук

Твір вимагає виразної динаміки та м'якого, густого і рівного тремоловання штрихом легато.

Початок і кінець фраз повинен бути м'яким, без поштовхів медіатора, а кожна четверта нота звучати випукло, тобто з філіруванням звука.

Необхідно слідкувати за рівністю штрихової лінії, щоб удари вниз та вгору не відрізнялися за силою.

Придбання навичок виконання детаşe, маркато, портато, сфорцандо відбувається через гру гам та тетраходів.

Штрих *legato* потребує особливого підходу. Придбання навичок у його виконанні вимагає багато років старанної, копіткої праці. Головною умовою успіху є активне включення слуху. Ніяких механічних, неусвідомлених рухів не повинно бути.

Спершу необхідно працювати над зв'язуванням кількох звуків на одній струні, без перенесення руки в іншу позицію.

Необхідною умовою досягнення мети ту є плавність безперервного тремоловання. Та, якщо прислухатися, то навіть у такій простій вправі, на початку кожної наступної ноти інколи відчутні легкі поштовхи. Такі поштовхи особливо помітні при зміні позиції. Значну роль тут відіграє психологічний фактор. Перенесення лівої руки вздовж грифа вимагає певного стрибка, котрий інтуїтивно викликає внутрішній рефлекс миттєвого напруження м'язів правої руки. Рука здригається, і перший удар тремольованого звука мимоволі акцентується. Тому необхідно навчитися пом'якшувати медіатором атаку слідувочої ноти, відразу ж повертаючись до потрібної сили звуку.

В даному випадку, при переході від *до-дієза* до *ре*, коли ліва рука пересувається по грифу з 2-го пальця на 1-й, права рука повинна послабити тремоловання, пом'якшити початок звука *ре*. Робиться це шляхом послаблення натиску на медіатор та його часткового виведення зі струн.

Якщо таке пом'якшення буде виконане кінчиком медіатора при густому тремолованні, успіх забезпечений; перехід з позиції в позицію не позначиться на якості виконання легато. Звичайно, це треба робити вправно. На тлі рівного густого тремоло ці пом'якшення не будуть помітні.

Така пристосованість виконавського апарату в органічному поєднанні з активним слуховим керуванням складають основу майстерності кантиленної гри на кобзі.

Це зробити слід так, щоб:

а) Передпліччя швидко, але обережно, без зайвого напруження опустилося;

б) Пом'якшення звучання з відчуттям різниці тембру струн.

Струна *Ля* у порівнянні зі струною *Ре* дає більш різке та сильне звучання. Тому, силу тиску на медіатор та глибину його в струнах треба

розподілити так, щоб Сі бемоль у співвідношенні з Ре не була занадто глухою. І навпаки - Ре у співвідношенні з Сі бемоль була надто яскравою.

Відрізок мелодії на струні Ре слід грати голосніше, не пом'якшуючи Сі бемоль а при переході на струну Ля пом'якшити Ре так, щоб цей тон у динамічному відношенні відповідав звучанню ноти Сі бемоль. Це буде сприяти логічності мелодичного зв'язку та пом'якшенню тембрової різниці.

Такого ж принципу треба дотримуватися й при переході зі струни Ля на струну Ре. Тільки вже навпаки: закінчення ноти Ре пом'якшити до уявного динамічного звучання Сі бемоль.

Досконалість виконання легато сприяє мобільна рухливість лівої руки домриста, вправність володіти зміною позицій, але про це розмова піде пізніше.

Багаторічний досвід домрової виконавської практики показує, що ведучою й спрямовуючою в усіх рухах домриста є права рука. Саме від неї залежить якість звуку, сила нюансування і координованість усіх музично-ігрових рухів виконавця-артиста в цілому.

РОМАНС

Л. МАТВІЙЧУК

Adagio con anima

The musical score is written for piano and voice. It consists of three systems of staves. The piano part is written in treble and bass clefs, while the vocal part is in treble clef. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 6/8. The tempo is marked 'Adagio con anima'. The score includes various dynamic markings: *mp* (mezzo-piano), *p* (piano), and *mf* (mezzo-forte). The piano part features a melodic line in the right hand and a harmonic accompaniment in the left hand. The vocal part consists of a single melodic line. The score is divided into measures by vertical bar lines, and some measures contain slurs or phrasing marks. The overall mood is romantic and expressive.

First system of musical notation. The upper staff is marked *mf* and contains a melodic line with slurs and ties. The lower staff is marked *mp* and contains a piano accompaniment with chords and moving lines. The key signature has one sharp (F#).

Second system of musical notation. The upper staff features a melodic line ending with a glissando (*gliss.*) and a tenuto mark (*ten.*). The lower staff continues the piano accompaniment, with a tenuto mark (*ten.*) under a chord in the right hand. The key signature has one sharp (F#).

Third system of musical notation. The upper staff is marked *mp* and contains a fast, flowing melodic line. The lower staff is marked *p* and contains a piano accompaniment with chords and moving lines. The key signature has one sharp (F#).

poco a poco cresc.

poco a poco cresc.

allarg. *a tempo* *mf*

allarg. *a tempo* *mf*

This musical score consists of two systems, each with a vocal line and a piano accompaniment. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 4/4.

System 1 (Measures 1-4):

- Measure 1:** The vocal line begins with a half note G4, followed by a quarter note A4, and a half note B4. The piano accompaniment features a half note chord of G4 and A4, followed by a quarter note chord of B4 and C5.
- Measure 2:** The vocal line continues with a half note C5, followed by a quarter note D5, and a half note E5. The piano accompaniment features a half note chord of C5 and D5, followed by a quarter note chord of E5 and F#5.
- Measure 3:** The vocal line continues with a half note F#5, followed by a quarter note G5, and a half note A5. The piano accompaniment features a half note chord of F#5 and G5, followed by a quarter note chord of A5 and B5.
- Measure 4:** The vocal line continues with a half note B5, followed by a quarter note C6, and a half note D6. The piano accompaniment features a half note chord of B5 and C6, followed by a quarter note chord of D6 and E6.

System 2 (Measures 5-8):

- Measure 5:** The vocal line begins with a half note E5, followed by a quarter note D5, and a half note C5. The piano accompaniment features a half note chord of E5 and D5, followed by a quarter note chord of C5 and B4.
- Measure 6:** The vocal line continues with a half note B4, followed by a quarter note A4, and a half note G4. The piano accompaniment features a half note chord of B4 and A4, followed by a quarter note chord of G4 and F#4.
- Measure 7:** The vocal line continues with a half note F#4, followed by a quarter note E4, and a half note D4. The piano accompaniment features a half note chord of F#4 and E4, followed by a quarter note chord of D4 and C4.
- Measure 8:** The vocal line continues with a half note C4, followed by a quarter note B3, and a half note A3. The piano accompaniment features a half note chord of C4 and B3, followed by a quarter note chord of A3 and G3.

Dynamic markings:

- Measure 5:** *p* (piano) in the vocal line.
- Measure 6:** *pp* (pianissimo) in the vocal line.
- Measure 7:** *p* (piano) in the piano accompaniment.
- Measure 8:** *pp* (pianissimo) in the piano accompaniment.

Other markings:

- Measure 8:** A glissando marking (*gliss.*) is present above the vocal line, indicating a slide from the final note (A3) to a lower pitch.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

Ім. П.І.Чайковського

МАТВІЙЧУК Л.Д.

ШЛЯХ ДО МАЙСТЕРНОСТІ КОБЗИСТА

Допущено Міністерством освіти і науки України як навчальний
посібник для вищих музичних навчальних закладів

КИЇВ - 2005

Шлях до майстерності кобзиста.

Зміст

1. Про книгу. Передмова доктора мистецтвознавства, професора М.А.Давидова.	3
2. Кобза – старовинний український музичний інструмент.	5
3. Методика роботи над музичним твором.	8
4. М.В. Лисенко. Полька. Перекладення Л. Матвійчук.	12
5. Л. Матвійчук. Варіації на тему української народної пісні „Дівчино моя, переяславко”.	16
Л. Матвійчук. Варіації на тему української народної пісні „Ой, за гаєм, гаєм”.	22
6. Л. Матвійчук. Лірична-танцювальна	31
7. Л. Матвійчук. Зозуля.	39
8. Л. Матвійчук. Музична табакерка.	43
9. Л. Матвійчук. Романс.	50
10. В. Довженко. Струмок. Транскрипція Л. Матвійчук.	56
11. І. Шамо. Дніпровський вальс. Перекладення Л. Матвійчук.	66
12. К. Мясков. Весела прогулянка. Перекладення Л. Матвійчук.	80
13. Л. Матвійчук. Роздум.	86
14. Л. Матвійчук. Варіації в старовинному стилі.	90
15. Л. Матвійчук. Варіації на тему російської народної пісні “Суботея”.	94
16. Виконавська творчість музиканта.	102
17. Л. Матвійчук. Поетичний ескіз.	104
18. Молдавський танець. Обробка Л. Матвійчук.	
19. К. Мясков. Українське рондо. Перекладання та обробка Л.Матвійчук.	123
20. К. Мясков. Концертні варіації. Транскрипція Л. Матвійчук.	141
21. Список літератури.	152